

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, velja za celo leto 22 K, za pol leta 11 K; za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od peterskopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Someščanje!

Dne 22. in 24. aprila 1903 vršijo se letošnje dopolnilne volitve v občinski svet stolnega mesta Ljubljane.

Kandidatje narodno-napredne stranke so:

Za II. volilni razred:

ki voli dne 22. aprila:

Plantan Ivan,

c. kr. notar in posestnik na Dunajski cesti št. 11;

Senekovič Andrej,

c. kr. gimn. ravnatelj v Tomanovih ulicah št. 10.

Za I. volilni razred:

ki voli dne 24. aprila:

Seunig Ivan,

usnar in posestnik na Starem trgu št. 7;

dr. Stare Josip,

c. kr. fin. prok. pristav in posest na Marije Terezije cesti št. 7;

Velkavrh Ivan,

posestnik v Komenskega ulicah št. 5;

Žužek Fran,

c. kr. višji inženir v p. v Gradišči št. 4.

Volilci, udeležite se volitve polnoštevilno!

Za odbor narodno-napredne stranke:

Dr. Karol vitez Bleiweis-Trsteniški.

Ex lex na Kranjskem.

Zdi se nam, kakor da se hoče tudi na Kranjskem vpeljati tako stanje, ki se imenuje na Ogrskem »ex lex«, vsaj slučaj, ki se je primeril v kmetijsko kemičnem preskuševališču je popolnoma tak.

Kakor znano, je kuratorij tega zavoda podelil skromno službico asistenta — v kateri službi ima človek slabo plačo in nobene prihodnosti — nekemu gospodu Hitiju, baje iz Senožca. To imenovanje pa je bilo nekorektno in nezakonito.

ker se kuratorij ni držal kompetenčnega termina.

Kompetenčni termin je bil namreč razpisan do 15. aprila. V prvotnem konceptu je bil termin res določen do 31. marca, potem pa se je koncept popravil, termin do 31. marca je bil prečrtan in zapisalo se je, da je prošnje za to službo vlagati do 15. aprila.

Vzlic temu pa, da je bil kompetenčni termin določen na 15. aprila, je imel kuratorij kmetijsko kemičnega preskuševališča že 8. aprila sejo in je v ti seji oddal razpisano mesto omenjenemu Hitiju, dasi ni

zmožen slovenskega jezika in dasi so se za to službo poganjali bolje kvalificirani prošniki.

Čisto gotovo je, da je bilo to imenovanje nezakonito. Spregledala se je namreč bodisi vsled pomote ali iz kakage posebnega namena zgoraj označena korektura, vsled katere je bil kompetenčni termin določen do 15. aprila. Če je kaka služba razpisana do 15. aprila se na noben način ne sme oddati že teden prej.

Odgovornost za to pomoto pade na vsak način na poročevalca deželne vlade, na vladnega svetnika viteza Laschana, ki je bil pri tem vsaj tako površen, kakor bi vesten poročevalec ne smel biti.

Ilegalnost rečenega imenovanja je jasna kot le kaj in zato bi morala tudi najkrajša pamet sprevideti, da se mora tanepostavnostsanirati in da se drugače ne more sanirati, kakor če se imenovanje prekliche, službica pri kmetijsko-kemičnem preskuševališču pa iznova razpiše, če tudi le na kratek rok. Ta rešitev se je takorekoč sama ponujala in nihče bi si ne bil mogel misliti, da se ta rešitev ne iztakne.

Toda naša vlada ima posebno spretnost, da tudi iz najbagatelnejše zadeve napravi kak konflikt. Kakor rečeno, je služba asistenta pri kmetijskem kemičnem preskuševališču jako skromna in kdor ima svoje izpite, tudi v tej službi ne bo ostal, saj lahko dobi dosti boljše. Za to službo se zanimajo samo tisti, ki žele dobiti priliko, da se v svojem poklicu praktično izvezbajo, in glavo bi stavili, da ne ostane nihče čez leto dni v tej službi, da bo vsak asistent čez leto dni pobral šila in kopita in poiskal drugod kruha.

Z ozirom na to je cela zadeva sama na sebi gotovo bagatelna. Ali naši vladni nobena stvar tako malenkostna, da bi iz nje ne skovala konflikta.

Znano je, da je bilo po intervenciji dr. Tavčarja rečeno ilegalno

imenovanje začasno sistirano in da je bil kuratorij kmetijsko-kemičnega preskuševališča sklican na posebno sejo, da to zadevo uredi.

Ta seja se je vršila večeraj. V ti seji se je poročevalec deželne vlade, svetnik Laschan, obnašal tako vehementno — da ne rabimo drugega izraza — da je se koj opazilo, da mora kdo drugi za njim stati in da imata oba zastopnika deželne vlade v kuratoriju »gebundene Marschroute«.

Svetnik Laschan je namreč pri ti seji predlagal, naj se Hitinovič imenuje, ne da bi se služba še enkrat razpisala. Protipredlog, ki je meril na zakonito uredbu cele zadeve, naj se namreč služba še enkrat razpiše, je bil 3 proti 4 glasom odklonjen in imenovanje je bil zopet Hiti.

S tem se je ponovila pregreha, ki se je storila v prvi seji v tej zadevi. Hiti se je drugič imenoval, ne da bi se bil konkurz postavno izvršil, storila se je torej novič eklatantna nezakonitost.

S tem je ustvarjen konflikt. Koj po seji kuratorija se je zbral deželni odbor na sejo in sklenil najenergičnejši protest proti temu imenovanju. Protest se naznani deželni vladi, od katere se zahteva, da se postavi na zakonito stališče, če ne bo deželni odbor izvajal najskrajnejše konsekvence. Med te konsekvence bi spadalo tudi sistiranje deželnega prispevka za kmetijsko-kemično preskuševališče. Potem naj pa stori vlada s tem preskuševališčem kar hoče.

Vpraša se pa: Ali je bilo vladi potrebno, da je zaradi take bagatele, kakor je ta revna službica pri tem revnem in brezpomembnem preskuševališču, povzročila konflikt in in provocirala tako krizo, zlasti ko je njeno stališče očitno nele-

galno? Deželnemu odboru gre vse priznanje, da je krepko varoval interes slovenskega prebivalstva in da se je krepko zavzel za postavno pravico. Žalostno je pa, da mora braniti zakon, žalostno, da ga mora braniti proti vladi, ki je vendar poklicana čuvarica zakona in pravičnosti. Vlada ima dolžnost, da se pri vsem svojem dejanju in nehanju ravna popolnoma objektivno po zakonu. To pa se — žal — ne zgodi vedno, časih postopa vlada res tako, kakor da imamo na Kranjskem tisto stanje, ki je Madjari imenujejo »ex lex«. Kaj je res tako težko priti do postavnih razmer?

Mi ne zahtevamo družega, kakor tisto, kar je v zakonu utemeljeno, in žalostno bi bilo, če bi se to ne dalo doseči. Odnehali ne bomo v tej stvari, na to naj vlada nikar ne računa, če pa bo žrtev tega konflikta kmetijsko-kemično preskuševališče, tudi ne bo nihče po njem žaloval, ker itak nihče ne koristi in je res škoda denarja, ki ga dežela zanj žrtvuje.

Kriza na Ogrskem.

Zadnji up, da bi se doseglo sporazumenje med vlado in opozicijo, je šel po vodi. Tak up je gojila vlada namreč za indeminetno debato. A ravno tukaj je razvila opozicija svojo besnost. Zavladale so uprav anarhistične razmere v zbornici. Opozicija postaja z vsakim dnem besnejša in brezobzirnejša. Očitno kaže, da ji je do terorizma in diktature. Vodja neodvisne stranke je izjavil, da ne gredo niti za korak nazaj, temuč ostanejo glede brambne predloge pri sklepu, storjenem pred Veliko nočjo. Pa tudi vlada je izjavila ravno tako odločno, da tudi vztraja pri svojem sklepu ter si ne mara obnovitev budgetnega provizorija odkupiti z odstavljenjem brambne predloge z dnevnega reda.

Tukaj tedaj ni družega izhoda, kakor ex lex. Celotna vladna stranka se je začela očitno nagibati k opo-

LISTEK.

Moj god.

Spisal Vojanov.

Danes je moj god.

Moj god je vsako leto tisti dan aprila, na kateri stoji v naši pratiki svetniček v sami srajčici z oljkovo vejico v desnici.

To je zelo pomembno za-me. Moj patron je bil revček, niti za obleko ni imel, no srajca ne stane ravno toliko! Jaz se sicer oblačim letnim časom primerno, a obleke moje bi bile lahko brez žepov.

Kdor nima žita, ne potrebuje shramb.

Oljko pa najdeš dandanes v vsaki hiši...

Danes je torej sv. Rudolf. In niti zatajiti mi ni mogoče svojega godu, ker je samo jeden patron tega imena. Koliko bolje bi bilo, da so mi dali ime Ivan ali France. Kako bi se lahko izgovoril, da je moj god jeseni ali pozimi.

Pa naj bi bil potem že Ivan obglavljen ali pa celo puščavnik, ki je živel ob koreninah in kobilicah.

Tako si pa moram potrkati vedno, kadar mi čestitajo, na prsi in pripoznati svoje ime.

V mesecu aprilu sta za-me vsled mojega godu dva »prva«. Pričakovanih in nepričakovanih izdaj obilo! Po 17. aprilu me ljudje malo vidijo v mestu, v gostilnah in kavarnah pa nič. Pa pravijo: »poglejte ga, kako je soliden«, a dobro vedo, da mora to tako biti, ker je to izključno finančna zadeva.

Hinavci... ha, pa kakšni!

Na dan mojega godu pa nimajo te brumne duše dovolj rok in besed, da mi čestitajo. Ob voglih hiš me čakajo, če le mogoče v bližini kake gostilne. Večinoma ljudje, katerih ne vidim vse leto, a imajo moj god rdeče podčrtano v koledarčkih, ki so jih dobili v kavarnah (gratis).

Planejo na me, stiskajo mi roke s tako silo, da mi oteko in moram potem par dni laziti okrog zdravnik, da mi odžene zanohtnico. In kako je vsaki žejan. Kar grlo se jim suši...

Seveda jih moram rešiti, vsaj momentalno, gotove žejne smrti.

Potem pa ti od srca idoci govori...

»Ti naša zvezda na literarnem polju... naš ponos... naše bo dočnosti večja polovica... ti, ti... ti... ti naš... skupuh — če sem pialal kakemu gratulantu samo pol litra vina ali pa vrč piva.

Letos pa sem se jim izognil, ne samovoljno, temuč fatum mi je bil milostiv, pa mi je naklonil ravno na moj god službo v vojašnici, kjer moram ostati vse popoldne in eno noč, da pazim na naše fante.

Tu sedim torej v zapuščeni sobi, sam, dolg čas mi je...

Zunaj pa gre sneg, beli sneg, od kamnitega mostovža vdarjajo enakomerno vdarci podkovanih črevljev stražnikovih...

In v meni vstajajo spomini.

Ko sem praznoval svoj prvi god bil sem star 19 dni. Tega dne se ne spominjam prav dobro, zato raje molčim o njem, saj tako mladi pa glavci itak ne dobijo družega, kakor svoji navadno »Leibspeise«, pa naj bo praznik še tako velik...

Tudi prihodnji sedmi godovi niso imeli za-me važnosti. Pač pa

osmi. Bil sem tedaj v drugem letniku menšanske univerze. Takrat nam je naučno ministrstvo zaupalo še toliko, da smo sedeli s študenti v istem razredu. To je minulo, krasni časi prve ljubezni...

Na moji osmi god me je oblekla mati praznično. Celotno prav svetlo modre hlače sem smel nositi, v katerih sem hodil ob nedelja med zavisti rdečimi sovrstniki k maši — samozavestno in kaketno.

V teh hlačah sem posebno ugajal sošolki Miciki, ki je bila, med nami rečeno, moja skrivna ljubezen, moj ponos, niti učitelj verouka mi ni toliko veljal, kakor ona. No in oni dan sem bil jako nepazljiv med poukom. Levo oko na hlačah, desno na moji »ljubezni«, učiteljica pa obe očesi na meni. Moje desno uho se ji je menda prekratko zdelo, zato je je prišla potegniti in obljubila mi je, da smem pol ure dalje ostati v šoli, kakor vsi drugi. Razume se, da je zbog te dobrodušnosti profesorice v moje nedeljske hlače pal ponos moj, moja ljubezen in od matere obljubljena mi potica. Seveda solze, debele solze in tulenje...

Tisti dan je izginila moja simpatija do lepe Micike. Menda iz sramu pred njo.

Potem sem za vsaki god dobil kaj pomembnega v dar. Enkrat nožič, ki sem ga pa izgubil že tretji dan pri znameniti indijanski vojski uporabljajoč ga kot tomahavk. Drugo pot par petic. Kupil sem si med drugimi potrebščinami tudi cigaret. Posledice velikanske... Zopet drugokrat me je papa prav pošteno nabrisal za god. To je bilo v Kranju. Vzrok profesor, ki mi je zapisal dvojko v matematiki, dasiravno sem doma na častno besedo trdil, da sem zaslužil najmanj »befriedigend«. Vse nič — šiba.

Enkrat sem praznoval sv. Rudolfa z vrednimi somišljeniki v neki predmestni gostilni. Jaz in moji sodruzi smo potem pozabili ime mojega patrona pa zvali družega svetca na pomoč. In tako dalje.

Ko sem bil na Dunaju v vojaški šoli, sem pisal pred svojim godom mnogo pisem materi in različnim tetkam in stričkom. Ime sem zapisal na pol strani, da bi ga adresat ne prezrl. Vpeh vedno dovoljen.

ziciji. To je pokazal posl. Ivanka, ki je zaklical baronu Fejervaryju, ko je ta branil cesarsko himno: »Ali smo Madjari, ali pa nismo!« Sicer se vladi ni bati za svojo večino, ako tudi prestopijo liberalci h Kossuthovcem, toda kaj ji pomaga večina napram obstrukciji, za katero je tudi večina naroda.

Szell pač nima tiste brezstrastne vztrajnosti in nebeške potrpežljivosti kakor dr. Körber. Že je skoraj obupal, in prihodnji dnevi že lahko prinesejo katastrofo v državo.

Maloverjetna je tudi vest, ki jo je prinesla praška »Politika« čed, da se pripravlja za Ogrsko zadnji poskus ter da pride v teku prihodnjega meseca prestolonaslednik, nadvojvoda Fran Ferdinand v Budimpešto, da reši vprašanje o brambni predlogi. In ako bi se to tu zgodilo, ni upanja na uspeh. Kajti v poštev pride pač kak kompromis. Za posredovanje pa so ogrske stranke naravnost nepristopne. Pa še nekaj je, kar je samo na sebi smešno, a vendar osvetljuje dinastično mišljenje pri madjarskih ekstremih. Po Budapešti se trosije listi, da je Madjarom iskati spasa le — pod vladjo Hohenzollerncev. In to izdajalsko neumnost razmotrivajo celo ogrski dnevniki ter povdarjajo, da je obstrukcija zmaga zagotovljena, ker se smejo obstrukcionisti zanašati na podporo Berolina. Kjer more prodirati taka napetost, tam bi se moralo pač čisto kaj drugega ukreniti, kakor pa pošiljati prestolonaslednika posredovat.

Nemiri v Macedoniji.

Da je položaj na Balkanu postal zelo resen, o tem pričajo energični protesti avstro-ogrškega, ruskega in italijanskega poslanika pri sultanu. Napram prvima dvema poslanikoma se je kazal sultan zelo potrtega ter je izjavil, da njegove namere križarje izjemski zastopniki. Italijanskemu poslaniku pa je sultan izjavil, da je njegova trdna volja, izvesti reforme v Macedoniji ter potlačiti albanski upor. A te svoje trdne volje še sultan vedno dejansko ne pokaže. Albanci pa uganjajo nadalje razna nasilja. Ravno kar so ustrelili v Skutari na javni cesti dva nova sodnika. Sedaj se je začelo tudi srbsko časopisje odločno oglašati. »Male novine«, ki imajo tesne zveze s srbskim dvorom, pišejo, da Srbija ne more več mirno gledati trpljenja svojih rojakov v Kosovu ter vprašujejo, ali ni prišel trenutek, da se opuste platonični protesti pri turški vladi ter se naprosijo velesile za dovoljenje, da se Kosovo zasede. Le na ta način bi bilo mogoče braniti neoborožene kristjane proti silovitostim in grozodejstvom Arnautov. — Ruski general Komarov je predaval te dni v Ruskem sobranju, največjem ruskem političnem klubu, ki ima 2000 članov ter mu predseduje knez Galicin, o macedonskem vprašanju. Komarov je

konstatiral, da toli hvaljena avstro-ogrška akcija ne bo imela zaželjenega uspeha, ker le vojna bi prisilila sultana, da bi izvedel reforme. Tudi o avtonomiji si govornik ne obeta nobenih uspehov, kajti brez evropskega zasedanja je avtonomija gola utopija, a vojaško posredovanje od katerekoli strani bi imelo za posledico le vojno. Avstro-Ogrska ima zasedanje Macedonije pred očmi ter ima že dolgo izdelan načrt, da odkoraka s svojimi četami iz Mitrovice preko reke Vardar v Solun. »Vsi vemo, da se je ta načrt izdelal v Berlinu. V tem načrtu se naroča Avstro-Ogrski, da postane takorekoč predstraža nemški svetovni politiki.« Mi Rusi se moramo najodločneje in z vsemi sredstvi zoperstaviti vsakomur zasedanju Macedonije po Avstro-Ogrski, da ne bodo balkanski Slovani od Nemcev še huje zatirani kot od Turkov. Komarov je uverjen o potrebi vojaškega posredovanja ter predlaga, da se ta misija izroči samim balkanskim državam. Bolgarska, Srbija, Črnagora in Grška naj mobilizujejo svoje vojaštvo ter prekoračijo mejo po natančnem nalogu velesil. Velesile morajo tudi označiti, katero pokrajino naj vsaka balkanska država okupira. Le na ta način bi se rešilo macedonsko vprašanje, le tako bi kaj zalegle reforme in le na ta način bi se zabranilo Avstro-Ogrski zasesti Macedonijo ter bi ne nastale nevarne komplikacije. — Temu predavanju je prisostvoval vojni minister Kuropatkin, minister notranjih zadev Plehve ter mnogo generalov in diplomatičnih zastopnikov Srbske in Bolgarske.

Politične vesti.

— V nižjeavstrijskem deželnem zboru so bili včeraj viharji prizori. Napravili so jih krščanski socialci zaradi anuliranja Schmidlova mandata. Posl. Bielhlovek je strastno napadal in grdil politične in sodne oblasti. Namestnika niso pustili govoriti ter so neznansko vpili in razgrajali. Tudi Lueger je besno razgrajal.

— Poslanec dr. Stransky je imel shod v Višavi ter govoril za politiko proste roke. Najprej morajo nastopiti redne parlamentarne razmere, da se bo uradno ministarstvo nadomestilo s parlamentarnim. Večina je za dolgo časa mogoča le na desnici.

— Z dvoletno vojaško službo se bavijo tudi oficijozni listi ter trdijo, da je v tem smislu že izgotovljena revizija brambnega zakona. Dvoletna služba pa se ne upelje samo pri pehoti, temuč tudi pri topničarstvu. Rekrutni kontigent se bo zvišal vsled tega za 52.000 mož. Stroški za armado se bodo seveda zvišali, ker bo treba mnogo več podčastnikov, ki bodo prostovoljno služili čez postavno dobo, da vežbajo rekrute, kakor je to tudi na Nemškem.

grdo pisana, a vsa jako laskava. Jedna teh pisalk — v tretjem letniku pripravnice — mi je odkrila svoj srček in zatrdila, da mora radi mene v smrt če ne dam odmeva njeni ljubezni. Lani sem čul, da še živi...

Druga mi je pisala, da se valed mene ne more učiti. Da vedno name misli, da naj ji pišem za božjo voljo vsaj kratko, vsaj štiri strani dolgo tolažilno pismo. Če se mi že njeno drobno srce ne smili, tedaj naj imam vsaj usmiljenje do raznih delov njegove nežnega telesca, ki je bilo že tolikrat doma tepeno radi dvojk. Vzrok, da sem le jaz, le jaz.

Drugo leto je že cvetela moda razglednic. Dobil sem jih mnogo s pomenljivimi napismi in slikami. Honni soit, qui mal y pense! —

Leto za letom so potem odpadle te pisalke s svojimi čestitkami. Najdalje je vzdržala neka brezimka, ki se je zaznamovala z M. Poznam jo, a se delam, ko da bi ne vedel o njenih čestitkah. Lani mi je še pisala. Letos je tudi ona izostala.

Tako gre list za listom... Življenski vihar jih trga z brezobzirno

— Zaradi demonstracij v Zagrebu je policija odredila, da se morajo vsa hišna vrata zapirati ob 8. uri zvečer. Otroci in učenici se po 8. uri ne smejo puščati iz hiš.

— Papeževa kurija je dovolila, da smejo francoske nune, kojih samostani so se zaprli, oditi k svojim sorodnikom in čednostnim ženam. Tudi smejo odložiti samostansko obleko ter so odvezane obljube pokorščine in uboštva, le večno devišstvo morajo nadalje ohraniti.

— Nova kitajska podkralja. Čen-Cüng-Hsuan je imenovan za podkralja v Kvangtunu in Kvangsi, Hsiliang pa v Sečvangu. Oba slovita kot odločna moža. Hsiliang je hud nasprotnik Angležev, zato se boje Angleži za svoje interese.

— Vsenemški strankin shod se je vršil dne 19. t. m. v Žatecu. Govorili so Schönerer, Schalk, Kittel, Kliemann, Stein in Berger. Sprejetih je bilo več resolucij, večinoma le v prid kmetijstvu.

— Guverner v Algiru je postal poslanec Jonnart, ki je to službo že enkrat opravljal. Namestil ga bo osebno predsednik Loubet.

— Vstaja v Maroku. Sultan je zapustil prestolnico Fez ter odrinil z vojsko 8000 mož proti Tazzi. Vsem Evropejcem je zapovedal Fez zapustiti, ker ne more jamčiti za njihovo varnost. Francozi in Angleži so takoj ostavili mesto.

Dopisi.

S Štajerskega. Neki davkoplačevalec mudil se je dne 24. svečana na Vranskem in je hotel točasno tudi plačati davek pri tamošnji c. kr. davkarji. Ko pride tja, se je njega popolnoma ignoriralo in so bili gospodje medseboj jako razburjeni ter so se zabavali, seveda le v nemščini, ne meneč se za navzočega davkoplačevalca. Ker je istemu bilo čakanje naposled le preveč vpricho te čudne zabave uradnikov, je odšel, ne da bi mu bilo mogoče davek plačati. Vpraša se torej, so li davkoplačevalci primorani čakati v ces. kr. davkarji, da se gospodom poljubi od njih denar vzeti, ali so sploh davkoplačevalci tukaj zavoljo uradnikov, ali uradniki zavoljo davkoplačevalcev? Sploh bi bilo dobro, da se za to stvar tudi naši g. poslanci pobri-gajo ter potrebne korake store, da se bode z davkoplačevalci pri c. kr. davkarjih kulantneje postopalo. Ime dotičnega davkoplačevalca je, ako potrebno, na razpolago.

Iz Sevnice. Kako razmerje je postalo v Sevnici med ondotnim občinskim zdravnikom dr. Viktorjem Gregoričem in pa med občno, recte sevnškim županom g. Mijo Starkel-nom, popisal je lansko leto »Sloven-ski Narod«. Dne 20. t. m. vršila se je pri tukajšnjem sodišču razprava radi nekorektnega skrčenja plače občinskemu zdravniku. Občino zastopal

silo. Saj je prav. Pa dobivajo drugi čestitke...

Habeant!

In letos?

Letos mi je dala za god mati dva česna in dva leva poljuba, priporočala mi pamet, skuhala boljše kosilo, kupila bokal vina pa nekaj sladkarij pri Zalazniku.

In trčila sva. Mati je bila ginja, mene pa ne pretresajo taki rodbinski prazniki. To je bilo... je bilo.

In sedaj sedim v stražnici, kadim dobre darovane cigarete, pijem dobro darovano vino, se radujem praktike različnih prijateljev in gledam godovni dar pred sabo, kate-rega mi je dala gospodična Marija:

»Schnurrbartbinde«!

Spravim jo in če bodo sčasoma njej zrasle brčice, ji jo vrnem. Do tedaj pa naj ostane zdrava darovalka...

In zunaj še vedno sneg gre in med sneg naletava dež. V mojo sobo pa vdarjajo enakomerni vdarci podkovanih črevljev stražnikovih...

je župan gosp. Starkel sam — a propadel je ljuto! Občina ima gosp. dr. Gregoriču popolno mesečno plačo izplačati in trpi vse stroške te tožbe. Gospod župan — naj Vam bode to v pouk! Ako je človek včasih tudi prav kunšten — vendar je še pravica na svetu in ne bode Vam vedno dovoljeno kazati svojo prevlast — ako ste tudi župan! Morda se odpro zdaj kmetom — občinskim odbornikom — malo oči, saj ste pri obravnavi celo odgovornost na te zvrčali. Bodo li zadovoljni? Na svidenje!

Katoliški uzori.

(Dalej.)

V enem oziru je pa cerkev popolnoma prevrnila take določbe rimskega prava, kakor tudi stare navade paganskih narodov, ki jih je ali siloma ali zvičajno pokristijani. To se je godilo glede razveljavljanja zakonov. Po rimskem pravu kakor tudi po narodnem običaju Nemcev in Slovanov se je lahko razveljavil, če sta v to privolila oba zakonika. Cerkev pa je odpravila razveljavljanje zakona in se postavila na načelno stališče, da se noben zakon ne more ločiti. Ker je videla v zakonu zvezo, ki jo je sklenil Bog, je ljudem sploh odrekala pravico, to zvezo razveljaviti. Pripustila je pač, da zakonska pretrgata skupno življenje, pripoznala ločitev od mize in postelje, ali s tem ni bil zakon razveljavljen, zakonska sta bila tudi po ločitvi nerazdružno zvezana. Razveljaviti se je dal samo tisti zakon, ki po kanoničnem pravu sploh ni bil veljaven.

V naukih o bistvu in namenu zakona se posebno dobro spozna asketično-religiozna ideja, ki je vodilno načelo katolicizma. Zakon je smatrala cerkev za podobo edinstva mej Bogom in človeško dušo, mej Kristusom in cerkvijo in zato je tudi v zakonu zahtevala kar mogoče največje vzdrževanje od ljubezni. Zakrament sv. zakona je smatrala cerkev kot varstvo proti grehu in je tudi v ljubezni mej zakonikoma videla veliko slabost, grd greh. Papež Gregor I. je izdal razne določbe glede življenja zakonske ljubezni. Tako je odredil, da se mora po takem »grehu« moč oprati, predno stopi v cerkev. Papež Nikolaj I. je iz istega vzroka Bolgarom prepovedal zakonsko ljubezen ob nedeljah. Švedska sinoda v Arbogi 1. 1396 je za postne čase prepovedala ljubezen. Ponekod je bilo zakonskim ženam dlje časa po porodu prepovedano priti v cerkev.

Logična posledica tega nazora, da je tudi zakonska ljubezen greh, je bil nauk, da je ohranitev čistosti v zakonu posebna zasluga pred Bogom in visoka stopnja kristijanske popolnosti. Cerkev je mogla ta nauk toliko laglje zagovarjati, ker po njenih nazorih zakon nima namena, pomnoževati človeški rod, marveč samo namen, posvetiti človeka. Zatevala je samo, da se to vzdrževanje od ljubezni sme zgoditi le, če sta oba zakonika s tem zadovoljna.

Devištvo v zakonu je bil torej cerkven ideal o kristijanski popolnosti zakonskih in za svoj ideal je agitirala z raznovrstnimi legendami. V teh legendah se z veliko vmeno slave in povzdigujejo slučajji, da sta zakonska žive-la kakor brat in sestra in ne kakor mož in žena. Brez dvoma se je tudi res zgodilo več tacihi slučajev. Tako se poroča, da se cesar Henrik II. ni nikdar dotaknil svoje žene Kunigunde. Isto trdi opat Ekkehard Aura o sinu cesarja Henrika IV., Konradu in njegovi ženi Konstanciji. Prijateljica papeža Gregorja VII., grofica Matilda, je bila dvakrat omožena a poroča se, da je v obeh zakonih obvarovala svojo nedolžnost.

Cerkev je dovolila zakon pač samo zategadel, ker se je zavedala, da bi si vse narode odtujila, ko bi hotela zakonski skupnosti konec narediti. Odpovedati se pa zakonski ljubezni je bilo pa vedno v njenih očeh nekaj vzvišene-ga. Z dovolitvijo zakona se ni cerkev čisto nič odpovedala svojemu načelu, marveč je pomagala svojemu načelnemu stališču do veljave, kolikor je bilo to pač po dejanskih življenskih razmerah sploh mogoče. Zakon je bil po njenih nazorih potrebno zlo, ker se ž njim prepreči popoln odpad od njegovega npravnega ideala.

Kakor je bilo za razmerje mej zakonskimi uzor razmerje mej Marijo in sv. Jožefom, tako je bila sveta rodbina tudi uzor za razmerje med stariši in otroci. Tudi v tem oziru je cerkev učila, da mora biti ljubezen do Boga oziroma udanost cerkvi večja od vseh drugih dolžnosti. Sklicevala se je pri tem na Kristusa. Evangelij poroča, da je Kristus, ko je zaostal v jeruzalemskem templju, in sta ga sv. Jožef in Marija iskala in bila zaradi njega v velikih skrbih, rekel, da pred pokornostjo starišem stoji pokornost Bogu. Ko se je svojo materjo in s svojimi učenci udeležil nečega ženitovanja in ga je Marija prosila, naj napravi kak čudež, jo je zavrnil z besedami: »Žena, kaj imam

jaz s teboj opraviti?« Ko je nekega dne učil ljudi in so ga poklicali nje-gova mati in bratje, je vprašal: »Kdo je moja mati in moji bratje?« in na to vprašanje sam odgovoril čed, da so ti stii, ki ga slušajo njegovi bratje. Po iz-reku evangelista Luke je celo zahteval, da naj tisti, ki mu slede, sovražijo svoje stariše in svoje brate.

Iz tega je cerkev izvajala, da mora vsak pred vsem služiti Bogu oziroma cerkvi in jej bolj udan biti, kakor svo-jim roditeljem. Za to je tudi zahtevala, da mora menih zapustiti stariše in so-rodniške, domovino in narod in služiti samo cerkvi. Bernard de Clair nas je učil, da ima samo tisti dolžnosti proti svojim starišem, kdor svetu služi, kdor pa služi Bogu (čitat: cerkvi) nima na-pram starišem nikakih dolžnosti. Si-veča Katarina de Siena pa je rekla: »Prava nuna mora zatreli ljubezen do svoje domovine in izbrisati spomin na svoje sorodnike. Če vidita očed ali mati ki služi Bogu, sina v peklju ali sin, ki služi Bogu, očeta ali mater v peklju, mu to ne dela nikakih skrbi, nego za-dovoljen je, da jih vidi kot božje so-razniške kaznovane. (Dalej prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani. 21. aprila.

— **Osebnosti.** Carinski višji kontrolor v Ljubljani g. Josip Kobau je dobil častno svetinjo za 40letno službovanje. — Učiteljica pri Sv. Križu poleg Zagorja gospodična Ivana Škerjanec je resignirala na svojo službo.

— **Šusteršičev shod.** V nedeljo je imel dr. Šusteršič v »Katoliškem domu« shod, na kateri se je zbrala tista znana garda, ki nastopa pri vseh klerikalnih prireditvah. Šusteršič je govoril o tem in onem in »Slovenec« je prinesel dolgo poročilo, tepo razdeljeno na poglavja. Natančno je zapisano, kdaj je kdo med tem govorom zakašljal in kdaj se je zasmel. Zapisanih je celo vse polno medklicev, katerih nihče v dvorani nisišal ni, samo najvažnejše Šusteršičeve izjave ni v »Slovencu« najti. To je gotovo le neljub slučaj — ka li? — in zato pričakujemo, da priobči »Slovenec« tudi tisti del Šusteršičevega govora, v katerem se je mož laskal, prilizoval in ponujal nemški stranki, v katerem je Nemce zagotavljal, da bodo klerikalci v narodnih zadevah strogo »pravični« in jim izpolnili vse, kar vелеva »pravičnost«. Tudi za dvojezične ulične napise se je razgrel dr. Šusteršič. Na eni strani je »Slovenec« priobčil Šusteršičevo izjavo proti samoslovenskim napisa-m, na drugi pa obeta, da bo Šusteršiča v tem oziru popolnoma potlačil in da večina stranke ni voditeljevega mnenja. Že dolgo se nismo tako smejali, ko sedaj, ko smo čitali te budalosti v »Slovencu«. Kaka stranka pa je to, ki sama ne ve, kaj hoče? Ali pa imajo vendarle prav tisti, ki trde, da imajo klerikalci vedno tako prepričanje, kakor jim kaže in se »Slovenec« dela narodnega, da bi lovili kaline na svoje limanice, med tem, ko Šusteršič Nemcem pod suknjo leze? Tudi o dež-zboru je govoril dr. Šusteršič in po-vedal, da klerikalci ne puste, da bi deželni zbor razpravljaj o družih stvareh, kakor o onih, ki jih klerikalci potrebujejo. Liberalci smejo po njegovem mnenju pač plačevati 1/4 vseh de-želnihih naklad, dati pa se sme iz de-želnega denarja samo za take na-prave, ki jih potrebujejo klerikalci, da jih njihovi volilci ne pobijejo. To je kaj pripravno stališče. Mislimo, da se morajo še krave zjokati nad tako modrostjo. Posebno zanimivo je to, kar je Šusteršič povedal učiteljem. Da jih je nagovarjal, naj ne delajo »zoper vero, cerkev in duhovščino«, to se samo po sebi razume. Glede plač pa je dejal: »Župan Hribar, ki ima navado, da vedno jako veliko govori pri vsaki priliki, je na shodu (učite-ljev) dejal, naj se povišajo deželne doklade, da se poboljšajo učiteljske plače. Proti temu se moram najod-ločnejše izjaviti. (»Dobro!«-klicji). Ra-je razbijemo ves deželni zbor, nego da bi kaj takega privo-lili. Tu je treba iskati drugih virov a ne dežela, ampak država naj skrbi za to, država, ki si je tako ugodno

privedila šolstvo: ohranila si je vse nadzorstvo, prvo besedo, samo plačevanje je prepustila deželam. Države dolžnost je, da dobi učitelstvo boljše plače. A kaki bi bili ti noviviri? Eno misel že danes povem: Vpelje naj se v celi državi posebna naklada nalašč za šolstvo, n. pr. na osebno dohodarino nad 5000 K dohodkov dalje. — Tudi boljše plačani višji uradniki naj bi plačevali šolske doklade. To višje uradništvo boče imeti vedno prvo besedo tudi pri šoli, plača pa naj nič, prosto je vseh doklad. To se mora izpremeniti! (Živahno odobravanje). Povdarjam, da menim tu boljše plačano uradništvo. Uradniki imajo največjo korist od šole vključno temu, da zanje ne plačujejo; še svoje otroke izkušajo oprostiti šolnine in jim pridobiti celo štipendije na škodo revnim dijakom. To delajo tem ložje, ker imajo več protekcije, nego reven dijak. (Klici: Res je!) Učiteljem naj se izboljšajo plače, a na račun premožnih stanov, in ti promožni stanovi naj bodo toliko vestni, da sami izjavijo, da prostovoljno plačajo v ta namen doklade. (Živahno odobravanje). Dežela bi sicer morala napovedati konkurz. Kdor ima količkaj soli v glavi, tisti ve, da v sedanjih razmerah še misliti ni, da bi država kaj storila za izboljšanje učiteljskih plač. V državnem zboru je absolutno izključeno dobiti večino za tak predlog, ne glede na to, da vlada o tem neče ničesar vedeti. Misel, naj država prispeva za ljudsko šolstvo, ni nova. Izrekla se je tudi že v kranjskem deželnem zboru od narodno napredne stranke. Ali, kakor so sedaj razmere, ni čisto nič upanja, da se od države kaj dobi in zato sme učitelstvo samo od deželnega zbora pričakovati pomoč, sicer bo še desetletja čakalo na izboljšanje plač. Sedaj pa je dr. Šusteršič vrgel učitelstvo na cesto in mu na polna usta povedal, da rajši razbije deželni zbor, predno dozvoli, da se iz deželnih sredstev zvišajo učiteljem plače. Zaman so torej učitelji na svojem shodu naredili Slomškarjem globok poklon. Učitelstvo ve sedaj, kaj ima od klerikalcev pričakovati in kako velik interes ima na tem, da je v deželnem zboru večina napredna.

— **Moralično zaušnico** je minolo soboto pri deželnem sodišču v Ljubljani prejel dr. Šusteršič. Kakor znano, je dr. Šusteršič pred nekaj tedni s posebno interpelacijo v državnem zboru zahteval, da se mora župan v Trnovem pri Ilirski Bistrici g. Urbančič sodno kaznovati, češ, da je z grožnjami in s silo hotel primorati trnovskega nadučitelja Ravnikarja, da glasuje z narodno napredno stranko. Faktum pa je, da župan nadučitelju le ni hotel izkazati usluge, da namreč ni hotel svojega denarja založiti za krajni šolski svet in da je preklical od nadučitelja samovoljno naročeno popravilo v šolskem poslopu, ker teh popravil krajni šolski svet ni sklenil. Ravnikar se je skril za Šusteršiča in Šusteršič je vložil ogorčeno interpelacijo. Ministrstvo je vsled tega takoj zaukazalo preiskavo in v soboto je prišla ta strašna zadeva pred sodišče. Dokazno postopanje pa je izkazalo, da sta nadučitelj Ravnikar in dr. Šusteršič s svojo interpelacijo storila grdo hudobijo in da ni župan g. Urbančič ničesar kaznivega storil. Vsled tega je sodišče g. Urbančiča, katerega je zagovarjal g. dr. Tavčar, oprostilo in dalo s tem dr. Šusteršiču zaslužen moralčno zaušnico.

— **Ljubljanski vodovod.** Da je ljubljanski vodovod imenitna naprava, katera se je v vsakem oziru najboljše obnesla, tega celo naši klerikalci tajiti ne morejo. Ker se pa ne strinja z njihovimi načeli in še manje z njihovo resnicoljubnostjo, da bi zaslugi za ustanovitev te prekoristne naprave priznali narodno-naprednemu občinskemu svetu, stikajo okoli po osebah, katerim bi bilo mogoče naprtiti to zaslugi. Seveda ima vsak svojega moža in peto. Štefe kličje duha dr. Keesbacherjevega iz groba; dr. Šusteršič pa posega v tihi Tuscu-

lum ob Šoči, kjer baron Winkler v miru in zadovoljstvu uživa svojo pokojnino. Ne žudili bi se prav nič, ko bi se dr. Lampe spomnil še svojega prednika v častnem uradu, »Slovenčevega« urednika, pokojnega Jakoba Aleševca. Kaj ko bi bil leta s svojim »Brenčeljcem«, v katerem je napravil precej vode, provzročil napravo ljubljanskega mestnega vodovoda?

— **Razpis službe prov. veterinarnega asistenta pri tukajšnji vladi.** Piše se nam: Ker so le prišli do spoznanja, da nikakor ne gre, da bi veter. organi druge instance se po kolodvorih pehali in oglednino pobirali, so razpisali službo prov. živinozdravniškega asistenta brez adjuta, kateri bo imel ogled na vseh treh ljubljanskih kolodvorih. Plača mu bode oglednina, ki znaša približno letnih 14—1500 K. Poprej sta imela ogled na tukajšnjih kolodvorih oboje mestna živinozdravnika, ali gospodje pri vladi so ga jima odvzeli. No, veselje je sedaj proči, pride sedem civilni živinozdravnik v Ljubljano, nekaki »specijalista« za ogledovanje živine!

— **Rešena zagonetka.** Dolgo nam je bila zagonetka, zakaj farovške kuharice pomore nezakonske otroke, na primer v Crnem vrhu, Leskovcu i. dr. Pater Sigmund pa je rešil prav temeljito to zagonetko, ker je rekel, da ima nezakonski otrok »hudičovo dušo«. To je gotovo zopet nauk sv. Liguorija. Čudimo se, da potem smejo opravljati »nekrvavo daritev« tudi taki duhovniki, ki spravljajo na svet otroke s takimi dušami. Naš kmet je imel dosedaj pogovor: »Po farjih vera gor, po farjih dol«. Dandanes pa velja le še zadnji stavek tega pregovora. Ni se čuditi, da je nekoč upila farovška kuharica M. Ž.: »Bodete videli, da boče tega prokletega farja hudič izpred altarja pobral, ker mi je s silo »krancel« vzel».

— **Pogrebi v Ricmanjih.** Piše se nam: Ko smo brali v »Slovenskem Narodu«, kako brez duhovnika v Ricmanjih mrliče pokopljejo, nam je prišel v spomin iz Ivan Frankovega spisa izrek Ivana Vysenskega rusinskega popa na gori Atos v 16 stoletju, ki je pisal: »Ako vas škofje in duhovniki zapeljujejo k napačnemu, zapustite jih. Boljše je za Vas, ako se brez škofov in duhovnikov Kristu približujete, kakor pa, da bi šli s škofi, duhovniki in s vso njihovo parado hudiču v žrelo«.

— **Volitve v Trstu.** Kakor znano, so slovenski volilci iz III. okoličanskega okraja na štirih shodih sklenili, kandidirati v občinski svet oziroma v deželni zbor tržaški urednik g. A. Jakič. V nedeljo je bil v tem okraju nov shod, na katerem je g. Jakič izjavil, da odstopi od kandidature, ker neče rušiti discipline. Slovenski kandidat v tem okraju je g. dr. Gregorin.

— **Zveza jugoslovanskih učiteljskih društev** bo imela svojo letošnjo glavno skupščino o Binkoštih dne 30. in 31. maja ter 1. junija in sicer v Brežicah od kodar narede skupščinarji skupen izlet v Zagreb.

— **Umrli** je v Kašini na Hrvaškem naš rojak, g. dr. Ivan Mohar, okrajni zdravnik pri Sv. Ivanu-Zelena blizu Zagreba.

— **Koncert v stolni cerkvi.** Z raznih strani so nam došla vprašanja, če bo pri koncertu »Glasbene Matice« v stolni cerkvi dovoljeno aplaudirati. I, zakaj pa ne. Pri propovedih in cerkvenih opravilih še ni dovoljeno ploskati ali koncert »Glasbene Matice« ni cerkveno opravilo in bo občinstvo lahko ploskalo kolikor bo hotelo, če mu bo skladba ugajala in če bo zadovoljno s pevci.

— **»Glasbene Matice« oratorij »Sv. Francišek« v stolni cerkvi.** Sinoči je bila v »Narodnem Domu« prva generalna skušnja vseh sodelujočih pod osebnim vodstvom p. Hartmannovim. Nekaj posebnega je, videti p. Hartmanna dirigirati. Glas je šel že o njem, da je izboren dirigent; a da dirigira s toliko ognjevitostjo, tako energično in s tako izrazovito mimiko v obrazu in rokah, nismo pričakovali. Zbori so bili po g. koncertnem vodju Hubadu tako izborni naštudirani, da je, osobito moški zbor, p. Hartmann po vsaki točki izrečno pohvalil. Solisti so sicer le bolj markirali, ven-

dar pa se je tudi tako že poznalo, da se nam obeta redek užitek. Osobito glavni ulogi, sopran in tenor, sta v izvrstnih rokah. — Danes je ob pol 8. uri zvečer druga in zadnja generalna skušnja v stolni cerkvi. Vstop ne bo razun sodelujočim nobenemu dovoljen in bodo zato vsa vrata zaprta.

— **Deželna preskušalna vinska klet v Ljubljani,** ki je, kakor smo že poročali, v Tavčarjevi hiši pod kavarno »Europa« na Dunajski cesti, se odprla v četrtek, dne 23. t. m. Prva javna pokušnja bo v petek, dne 24. t. m. od 5. do 7. ure zvečer; druga pa v soboto, dne 25. t. m., od 5. do 7. ure zvečer. Da bodo gostilničarji, kavararji ter drugi vinski prekupevalci nemoteni, se bo priredila pokušnja izključno le za te, v petek, dne 24. t. m., od 3. do 5. ure popoldne. K javni pokušnji ima vsakdo pristop, kupiti pa mora koj ob vstopu vsaj za 1 krono kuponov po 10 h. Poleg raznih navadnih ali namiznih, na različne načine napravljenih vin je več vrst finjših vin, kakor n. pr. renski in italijanski rizling, silvanec, beli burgundec (ta so najfinjša bela vina), potem sipa, zelen i. dr.; od črnih vrst pa karmenit, črni burgundec, portugalka i. dr. Pripomni se, da so vsa sedaj v kleti nahajajoča se vina na Kranjskem pridelana in da so ta vina naravnost od dotičnih producentov kupljena. — Razun vina so v posebnem oddelku te kleti razstavljene razne kletarske priprave in razno orodje, namreč preše, mlinci filteri, pumpe, mreže, sterilizatorji itd.

— **Slovenskim trgovcem v prevdarek.** Slovensko obrtno društvo v Celju je po vsestranskem uvaževanju vseh trgovskih in narodnih ugodnostij in zaprek glede na selitve novih slovenskih trgovcev oziroma obrtnikov v Celju prišlo do prepričanja, da bi v Celju imel bodičnost še eden slovenski trgovec z modnim blagom, nadalje podjetnik z zalogo pohištva, eden podjetnik z jestvinami (obrt z delikatesami), eden sodar, eden tapetnik, eden jermenar in sedlar in eden podjetnik za lesno trgovino v velikem obsegu. To naznanjamo v prevdarek spretnim in poštenonarodnim slovenskim obrtnikom, ki bi se ne ustrašili konkurence in ki bi imeli pogum v Celju se naseliti. Glede zaprek, ki bi se stavile z ozirom na primerne lokale, bi celjsko slovensko obrtno društvo do dotičnikom po svojih močeh šlo rade volje na roko in jim tudi v drugih rado svetovalo in pomagalo. »Domočina« bi tudi dotičnika seznanila s slovenskimi odjemalci.

— **Starši, pazite na otroke!** V nedeljo, dne 19. t. m., popoldne ob 2. uri je začelo goret v Župečji vasi pri Sv. Lovrenou na Dravskem polju. Zažgali so zopet — otroci. Ljudje so bili večinoma v cerkvi, kar zapazi nekdo na koru, da gori. Obupno so tekli domov, a predno so dospeli do požara, bila so že poslopja dveh gospodarjev v plamenu. Pogorelo je 8 gospodarjev, in sicer 5 popolnoma, 3 pa deloma. Škode je okoli 20000 K. Vsi pogoreli so bili zavarovani, in sicer večina pri banki »Slavija«, a za primeroma male svote. — Požarna bramba iz Cirkovec je prihitela v jako kratkem času ter potem neutrudno delala, da je ogenj omejila na že goreča poslopja. Vsa čast ji! — Pri tej priliki se je tudi pokazalo, kako nujno potrebno je, da bi si tudi Lovrenčeva občina omislila brizgalnico in ustanovila požarno brambo. Ko bi bila brizgalnica bližje, bi se bil tudi ogenj lahko že prej omejil. Na delo torej!

— **Razstavljen umotvor.** V izložbi zlatarja Wagenpfelta je videti izredno lep umotvor, ki po vsi pravici obuja splošno pozornost. Umotvor predstavlja boj sv. Jurija z lintvernom. A kako je to delano! Vsaka najmanjša stvarica je zase umotvor. Ta skupina je izdelana od železa in je italijansko delo iz 18. stoletja. Dunajski muzej je za to skupino ponudil že znatno svoto, pa je ni mogel dobiti. Stvar je namreč v privatnih rokah in ni na prodaj.

— **Mednarodna panorama.** Ob zelenih bregovih Jadranskega morja nas vodi ta teden panorama. Pač malo je tako slikovitih krajev, kakor Opatija s svojimi prekrasnimi logi, vilami, nasadi itd. Razun Opatije je videti še najzanimivejše kraje po Istri ob morju, kakor Voloska, Kastav, Bukari, Ika in Reka s Trsatom. — Prihodnji teden bo razstavljen zopet Rim.

— **V Ljubljano padel** je včeraj popoldne na Trnovskem pristanu 60 let stari čolnar Franc Celešnik, stanujoč na Karlovski cesti št. 7. Stal je v čolnu, s katerim prepeljava ljudi čez Ljubljano in je naenkrat omahnil in se prekučil v vodo, iz katere ga je potegnil Ivan Berlin, čolnar pri Galetu v Bistri,

kateri je slučajno pripeljal s čolnom apno.

— **Konj splnil se je včeraj** ob polu 5 uri popoldne na Cojzovi cesti kočijažu stotnika barona Testa in je zdiral po bregu. Pred »Kato liškim domom« je konj skočil na hodnik in padel ter se na vseh štirih nogah poškodoval. Kočijaž Ivan Pintar je s pomočjo ljudij spravil konja na noge in ga odpeljal domov. Druge nesreče ni bilo.

— **Popadljiv pes.** Včeraj popoldne je na Sv. Jakoba nabrežju pes Franca Severja, Stari trg št. 22 popadel desetletnega šolskega učenca Vika Bratovša za levo nogo nad členkom in ga vzgriznil.

— **Mrtvo našli** so danes jutraj v njenem stanovanju v Cerkljenih ulicah št. 21 Terezijo Podlesnikovo, 78 let staro prodajalko srečk, promes in loterijskih listkov. Ležala je obličena pri postelji. Poklicani zdravnik je konstatiral, da je Podlesnikova umrla za srčno kapjo.

— **Nezgoda.** Delavcu C. Balji je pri nakladanju lesa na južnem kolodvoru padel tram na levo nogo in mu poškodoval palec.

— **V Ameriko** se je odpeljalo danes ponoči z južnega kolodvora 204 osebe s Kranjskega in 176 oseb s Hrvaškega.

— **Na južnem kolodvoru najdene reči.** V času od 11. do 17. aprila t. l. so bile na južnem kolodvoru najdene, oziroma oddane sledeče reči: črna ruta, ženski dežnik, cev iz kavčuka, svilnat dežnik in ročna torbica, v kateri je bila obrišalca, krtčaka in zavitek tobaka.

— **Izgubljene reči.** Neznano kje v mestu je izgubila zasebnica I. S. bankovec za 20 K.

— **Najnovejše novice.** Visoka starost. V Rablu je praznovala te dni mati vodnika na Mangart, R. Baumgartnerja, 103. rojstno leto. — Hudi viharji s snegom so razsajali te dni po Ogrskem, Moravskem in Šlezijem. Vihar je napravil mnogo škode ter je bil železniški promet na mnogih progah ustavljen. — Cerkev sv. Petra pri Gorici so neznani zločinci oropali. — Protialkoholni kongres v Bremeu se je včeraj zaključil. Prihodnji kongres bo leta 1905 v Budimpešti. — Samomor milijonarja. Lastnik največje papirnice in drugih tovarn v Milanu, Ambrosio Binda, se je ustrelil. Star je bil 40 let, samec ter je zapustil 40 milijonov. Samomor je vsem zagoneten. — Jelinek II. V Brnu je umrl odvetnik dr. Jelinek. Po smrti se je izkazalo, da je napravil do 300.000 K dolga, ne da bi se vedelo, kam je denar spravil. — 200 klg. smodnika se je užgalo v smodnici v Feliksodrfu pri Dunaju. Ponesrečila sta dva delavca. — Nesreča na železnici. Blizu Požuna je trčil vlak ob dva kmečka voza, ki sta peljala več ljudi čez progo. Štiri osebe so bile ubite. — Ogrski naučni minister Wlasics je prišel nedavno na svojem potovanju tudi v Cetinje ter je prosil sprejem pri črnogorskem knezu. Knez pa se je opravičil, da je bolan, dasi se na dvoru ni nič vedelo o kaki bolezn.

— **Delavca — milijonarja.** V Kalkuti v Indiji je umrl pred kratkim tržec z bombaževino Bonetti in je zapustil 300 milijonov lir. Bonetti se je pred 50 leti kot ubogi delavec odpeljal v vzhodno Indijo, kjer si je s špekulacijo ter s trgovino z bombaževino in kolonijanskim blagom pridobil tolikega premoženja. Njegova dediča sta dva vnuka, ki živita v Genovi kot priprosta delavca.

— **Sto nosov popravljenih.** Na kirurški kliniki na univerzi v Moskvi so te dni sto ljudem popravili nosove in sicer s pomočjo metode, ki jo je iznajdel dunajski kirurg Gersuny. Nepravilen nos se šprica pod kožo z parafinom. A vsi slučaji so se posrečili. Med ljudstvo se je bliskoma raznesla ta vest in oglasilo se je že vse polno takih bolnikov, ki imajo ali krive ali pa drugače nelepe nosove, da jim jih popravi in ustvarijo moderne nosove, kakršne sedanja načina zahteva.

— **Najnovejša moda pri Amerikankah.** Zadnja modna kaprica pri lepih Amerikankah obstoji v tem, da nosi dotična oseba na lastni koži fotografski portret svojega ljubimca. Začetek tej originalni modi je naredila neka dama, kateri je prišla vrlo zanimiva misel, natetovirati na svoji roki podobo ljubljenega moža. Njenemu izgledu sledile bi brezdvobeno prav mnoge članice prekrasnega spola, ako bi le možno bilo najti sredstvo, ki bi seveda v slučaju potrebe, pomagalo izbrisati z roke izdajalski portret. No, takega sredstva žal ni bilo, a v naših časih ljubijo dame posebno iz višjih krogov od skrajnosti — premembo. In glej, neki fotograf rešil je to težko nalogo siljano s tem, da je iznašel metodo, natiskati fotografske slike na kožo damskih rok. Taka praktična iznajdba je dobro došla ekcentričnim damam.

Na nežnih rokah marsiktere krasotice se nahajajoše fotografske podobe mlilih ljubimcev so v ponos njihovim nositeljicam, zlasti ker iste niso zamudile tako okrašene se pokazati rado vednemu občinstvu.

— **Dober svet.** Kdor si želi lepo trato narediti, temu priporočamo, da si naroči od c. in kr. dvorne trgovine za semena Edmund Mauthner v Budimpešti travno mešano seme »Promenadnega ali Marjetinega otoka«. Že 29 let pošilja Mauthner za krasne nasade v Budimpešti in Marjetinem otoku ta travna semena. (309—39)

Telefonska in brzajavna poročila.

Brežice 21. aprila. Vsled nepričakovane zmage v Brežicah pijana druhal napadla »Narodni dom« ter pobila vse šipe. Preiskava se vrši. Narodna stranka vložila pritožbo.

Dunaj 21. aprila. Danes se je zopet sešla poslanska zbornica a došlo je jako malo poslancev, komaj 150. Ministrski predsednik Koerber je odgovoril na interpelacijo Daszynskega, kako se je mogel gališki namestnik grof Pininski polastiti različnih stvari in pisem zapuščine nekega pred kratkim umrlega posestnika, s katerim je imela mati grofa Pininskega dolgo let znanje. Ministrski predsednik je izrekel svoje obžalovanje, da so interpellatje omakeževali spomin tako blage gospe, kakor je bila grofica Pininska. Socialni demokratje so burno ugovarjali in rekli, da si prepovedujejo vsako cenzuriranje njihovih interpelacij od strani ministrskega predsednika. Pernerstorfer je Koerberju očital, da zagovarja tatvino. Ko je prezident grof Vetter Pernerstorferja opominjal, naj miruje, mu je ta rekel »feiger Kerl«, ki nima pojma o svojih dolžnostih. Predlog Daszynskega, da se o odgovoru ministrskega predsednika na njegovo interpelacijo začne debata je bil s 113 proti 17 glasom odklonjen. Zbornica je potem verificirala vse volitev.

Dunaj 21. aprila. Z ozirom na poročila raznih listov, glede uvedanja dveletnega službovanja prijavlja »Fremdenblatt« veleoficijozno pojasnilo, v katerem pravi, da za sedaj še govora ni o dveletnem službovanju. Zlasti, ker je še negotova usoda brambne predloge v Ogrskem parlamentu. Resortna ministrstva se bavijo s to zadevo ne šele zadnji čas, nego že mnogo mesecev, kar je postalo vprašanje o dveletnem službovanju aktuvelno in se dotični elaborat svoj čas predloži parlamentoma na Dunaju in v Pešti.

Dunaj 21. aprila. Prihodnja seja poslanske zbornice bo v torek, dne 28. aprila.

Olomuc 21. aprila. Nadškof Kohn je dal župnika Odlazka v nekem samostanu zapreti, ker ga je imel na sumu, da je spisal proti nadškofu in njegovim umazanim manipulacijam naperjene članke v olomuškem »Pozoru«. Sedaj se je pisatelj tistih člankov sam imenoval, nakar je bil župnik Odlazek iz samostanskega zapora izpuščen. Pisatelj rečenih člankov je kaplan Hofer.

Budimpešta 21. aprila. Domo-branski minister je odredil letošnje novačenje za čas od 2. junija do 25. julija.

Carigrad 21. aprila. Vlada razglša, da so bili zadnje dni na različnih krajih v Macedoniji mali boji med ustaši in vojaštvom. Pri Seresu je bila poražena bolgarska četa, broječa 43 moč. Ubityh je bilo 6, ranjenih pa 6 ustašev. Ostali so pobegnili.

2.500.000 oseb je dobilo v teku 3. mesecv podporo od dunajskega društva za grejalnice. Priporočamo, da to patritično humanitarno društvo podpirate s tem, da kupujete srečke po 1 K in opozarjate, da se bo vršilo žrabanje srečk za grejalnice dne 23. aprila. Glavni dobitki **40.000 K.** kakor tudi vsi ostali dobitki se bodo izplačali v gotovini po obdobju 10%. Srečke se dobivajo po vseh menjalnicah in c. kr. letno kolekturah, trafikah i. t. d.

